

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
GENEL MERKEZİ

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ II. BÜYÜK KONGRESİ

(20-24 KASIM 1966 MALATYA)

ALINAN KARARLAR ve YAPILAN
SEÇİMLERİN SONUÇLARI

TÜSTAV
Arşivi
Nebil Varuy
Koleksiyonu

Tüzük Madde 10 — Büyük Kongre partinin en yüksek organıdır, kararları ilân olunur.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Dizgi: Alfabe Matbaası

Baskı: Okur Matbaası

İ s t a n b u l — 1966

20-24 Kasım 1966 günleri Malatya'da yapılan Türkiye İşçi Partisi'nin II. olağan Büyük Kongresinde alınan kararlar aşağıdadır:

KARAR:

1 — Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi

Bugün Türkiye'nin başta gelen meselesinin tam bağımsızlığımıza yeniden kavuşmak olduğunu, bunun da ancak bir yandan Atatürk'ün Millî Kurtuluş Savaşı Türkiyesine özgü dış politikasına yeniden dönülmekle öte yandan bu emperyalizmin devamlı davetçisi ve ortağı olan büyük toprak ağaları, kompradorlar ve sözde millî kapitalistlerle savaşarak gerçekleştirilebileceğine inanarak,

A. Hiçbir devletle askerî ittifak yapmamak,

Komşu devletlerle dostluk ilişkileri kurup saldırmazlık paktları yaparak memleketimizin çevresinde bir güvenlik kuşağı yaratmak,

Bütün dünya devletleriyle barışçı ilişkileri geliştirmek,

Türkiye'nin savunmasını esas itibarile kendi silâh endüstrisinin geliştirilmesine dayandırmak ve en modern silâhları, en uygun satış şartlarıyla ve hiçbir askerî vepa politik şart koşmaksızın verecek olan devletlerden satın almak,

Misakı Millî hudutları ve felsefesi içinde dış politikayı yürütmek, yani millî hudutlar dışında, emperyalizmin sürüklemeye kalkışacağı istilâci maceralara girmemek, bu sonuca varacak davranışlardan kaçınmak ve halkımızın barışseverliğinin ilham ettiği çizgiden ayrılmamak,

Antiemperyalist, millî kurtuluş hareketlerinden yana bir politika izlemek,

şeklinde özetlenebilen bu dış politikanın ilkeleri ışığında, aynı ilkelerin bugünün şartları içinde uygulanması olarak:

a) Bağımsızlık ve egemenlik haklarımızla bağdaşmayan bütün ikili anlaşmaların feshedilmesini, Amerikan üslerinin kaldırılmasını ve Amerikalıların elinde olan radar şebekesinin Türkiye emrine ve Türk komutasına verilmesini;

b) 1969'da sona erecek olan Nato ittifakından çıkmaya hazırlanmamızı ve bu maksatla acilen:

Nato entegre komutanlığı emrine verilmiş olan silâhlı kuvvetlerimizin, ekonomik gücümüz ve nüfusumuzla orantılı olarak ve başlıca üye devletlerin bu komutanlık emrine verdikleri kuvvetler de gözönünde tutularak azaltılmasını,

Nato'dan geri çekeceğimiz kuvvetlerle bağımsız ve millî bir savunma gücü kurulmasını,

Nato ittifakı gereğince kurulmuş üslerin münhasıran Genel Kurmay Başkanlığımız emrinde bulunmasını ve Türk komutanların komuta zinciri içine alınmasını,

Bu üslerde atom başlıklı silâhların ve bunları taşıyacak araçların bulundurulmamasını;

c) Silâhlı kuvvetlerimizin, anavatan müdafaası, millî kurtuluş stratejisi ve taktiğine göre ve halkla omuz omuza tam bir dayanışma içinde savaşı yürütebilecek şekilde yeniden örgütlenmesini, eğitilmesini ve donatılmasını;

d) Bütün komşu devletlerle iyi komşuluk ilişkileri geliştirilmesini;

e) Bizim gibi millî kurtuluş savaşı vermiş veya vermekte olan anti-emperyalist, az gelişmiş 3. Dünya devletleriyle yakından ilişkiler kurulmasına özellikle dikkat edilmesini, milletlerarası kurul ve müzakerelerde Türkiye'nin bu devletlerin yanında yer alarak bu devletlerin haklarını savunmasını, onlarla birlikte emperyalist devletlere cephe almasını;

f) Partimizin Kıbrıs için ileri sürdüğü çözüm şeklinin bugün için de geçerli olduğunu tasdik ve bu «Üslerden ve silâhlardan arınmış, milletlerarası garanti altında tarafsızlaştırılmış, bağımsız, federatif bir Kıbrıs Devleti» tezinin, hem Türkiye'nin ve Kıbrıslı Türk cemaatinin menfaatlerine, hem de dünya barışının idamesine en uygun tez olduğunu ve bunu gerçekleştirmek üzere elden gelen gayretin esirgenmemesini;

g) Vietnam'a müdahalesi ve Güneydoğu Asyadaki tırmanma politikası dünya barışını gitgide daha fazla tehdit etmekte olan Amerika Birleşik Devletlerinin Birleşmiş Milletler ve Cenevre kararları ile genel devletler hukuku ve insanlık ilkelerini hiçe sayan bu tutum ve davranışının önlenmesi ve 3. bir dünya savaşı ihtimalinin bertaraf edilmesi için

Amerika'nın ön şartsız olarak Vietnam'dan derhal çekilmesini,

Cenevre konferansı kararları ışığında bir konferans toplanmasını,

Ve bunu temin etmek üzere milletlerarası politikada bütün barışçı devletlerle birlikte harekete geçilmesini, ister.

Ve tarihte ilk millî kurtuluş savaşını vermiş ve ikinci millî kurtuluş hareketi içinde bulunan bir milletin evlâtları olarak,

Vietnam'ın millî kurtuluş savaşı veren kahraman halkına sevgi ve saygılarını iletir.

B. Emperyalizmin yurt içindeki işbirlikçilerinin politik gücünü kırma şeklinde özetlenebilecek olan tedbirler olarak:

a) Köklü bir toprak reformu yapılmasını,

b) Dış ticareti, bankacılığı sigortacılığı devletleştirmek,

c) Büyük tesisleri halk eliyle kurup yine halk eliyle ve halk yararına işletmeyi ister.

2 — Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi,

Dış politika ve milli savunmada tam bağımsızlığın, ancak ekonomik bağımsızlıkla gerçekleştirilebileceğinin, ekonomik bağımsızlığın ise esas itibarile kendi emek gücümüzü değerlendirmek suretiyle hızla sanayileşmekle mümkün olabileceğinin bilincine varmış olarak,

- a) Sanayileşmemizi engelliyecek, Türk ekonomisini yabancı sermayenin sömürüsüne açacak olan ortak pazar anlaşmasından çıkılmasını;
 - b) Amerika'ya ve Batı Avrupa'ya bağlı tek taraflı ticaret rejiminin değiştirilmesini ve bütün dünya devletleriyle ticaretin geliştirilmesini;
 - c) Yabancı sermayeyi teşvik kanunu ile petrol kanununun derhal yürürlükten kaldırılmasını, petrol ve madenlerimizin millileştirilmesini ;
 - d) İktisadi devlet teşekküllerinin, bu arada yeni yapılmakta olan petrol boru hattının özel teşebbüse devrinin veya özel teşebbüsü, dolayısıyla de yabancı şirketleri bu teşekküllerde hisse sahibi etmek gibi teşebbüslerin kesinlikle önlenmesini,
- ilk şart olarak görür.

3 — Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi,

Getirdiği sosyal, ekonomik haklar ve sosyal devlet ve sosyal adalet anlayışı ile 27 Mayıs Anayasasının, halktan, emekten yana, sosyalizme açık bir Anayasa olduğu bilimsel gerçeğini bir kere daha teyid ve iktidar partisi ve hükümetinin, Anayasanın, küçük bir azınlığın sömürücülüğüne dayanan kapitalist bir ekonomiyi öngördüğü yolundaki iddiaları ve buna uyan eylemleri ile Anayasanın dışına düştüğünü ve özellikle,

Fikir ve söz hürriyetine karşı ve bilhassa sosyalist harekete karşı gittikçe artan bir baskı politikası güdüldüğünü, delilsiz tevkiflere gidildiğini, polis tertiplerine baş vurulduğunu, basın mensuplarına fiili tecavüzlere girişildiğini,

İşçi hareketlerine, grevlere müdahale edilmekte olduğunu, işçi haklarının daha da kısıtlanmak istendiğini,

Gittikçe artan işsizliğin önlenmesi ve işsizlerin korunması için hiçbir ciddi tedbir alınmadığını,

Anayasaya aykırı olarak, vergi yükünü emekçi, yoksul halkın omuzlarına yükleyen bir vergi politikası izlenmekte olduğunu,

Gerici akım ve hareketlerin korunmakta, her vesile ile dinin politika-ya alet edilmekte olduğunu,

Bütün yurttaşların din, dil, mezhep, ırk ayrımı gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğunu beyan eden Anayasanın amir hükümlerine aykırı

davranışlarda bulunulduğunu, mezhep ve dil ayrımlarına göre yurttaşlara farklı muamele edildiğini,

Yurtta asayişsizliğin alıp yürüdüğünü, can ve mal emniyetinin birçok bölgelerde, özellikle Doğuda büyük ölçüde ortadan kalktığını,

Eğitim sistemimizin tam bir çöküş içinde bulunduğunu, her öğretim seviyesinde halk çocuklarına ve gençliğe okuma imkânlarının sağlanmadığını, özel paralı okulların teşvik edildiğini, gençlik ve öğretmenler arasında nifak sokulduğunu ve bu toplulukların çeşitli teşekkülleri arasında fark gözetildiğini,

tesbit ve bu durum ve davranışları takbih eder ve bütün bu nedenlerden dolayı,

Bugünkü hakim sınıfların ve onların çıkarlarını temsil eden partilerin Türkiye'nin askıda bekleyen meselelerinin hiçbirini çözemeyeceği, aksine Türkiye'nin gelişmesini engelledikleri ve bu nedenle de tarihsel görevlerini yitirdikleri gerçeğini bir kere daha belirtir.

4 — Türkiye İşçi Partisi Emekçi halkımızın, sosyalist aydınlarımızın, her ana davamızda olduğu gibi, maddi ve manevi olarak sömürülen Doğunun meselelerini de çözmek için birleşecekleri yegâne siyasî kuruluş olduğunu belirtir. Türkiye'de sosyalizme yönelmiş kapitalist olmayan bir düzeni kurmak için emekçilerin ve sosyalist aydınların ırk, dil, din ve mezhep farkı gözetmeden birleşmesinin gerektiğine inanır.

Türkiye İşçi Partisi emekçi yapısı icabı asırlardır devam edegelen ayrımları anayasamızın getirdiği demokratik anlayış ve toplumcu görüş içinde değerlendirerek milli birliği sağlayacak tek siyasî örgüt olduğunu beyan eder.

5 — Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi.

Gerek politik, gerekse ekonomik bağımsızlığın son tahlilde sosyalizmle gerçekleşeceğine ve Türkiye'de sosyalizmin,

Genel sosyalist ilke ve gelişme kanunları çerçevesinde, memleketimizin tarihsel şartlarına, milli özelliklerine uygun,

Milli bağımsızlığına kiskançlıkla bağlı ve aşağıdan yukarı demokratik bir yoldan, yani örgütlenmiş emekçi sınıfların elbirliği, bilinçli, cesur çabasıyla gerçekleşeceğine, olan inancını teyid eder.

6 — Ve Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi,

Amerika'ya karşı verilen ikinci Millî Kurtuluş mücadelesini başarıyla yürütüp tam bağımsızlığa kavuşmak ve Anayasanın eksiksiz tastamam uygulanmasını sağlamak için Partinin, bugüne kadar iç ve dış politikada savunduğu görüş ve tezleri onaylıyarak bu yolda yapılan çalışmaları takdirle anar ve,

Bütün parti teşkilâtını, emekçi halkı örgütleme, politik bir güç haline getirme çabalarını bütün imkânlarını kullanarak daha da hızlandırmaya, Emekçi kitlelerle birlikte bütün ilerici, yurtsever, namuslu vatandaşları, kurulları, gençliği ve aydınları,

Bağımsızlığımızı yeniden sağlamak ve Anayasamızı savunmak amaçları etrafında güçlerini birleştirmeye,

ve bu maksatla acilen

Halkımızın millî bağımsızlık duygusu ve heyecanlarını Amerikalılara karşı kutsal bir direnme haline getirerek, onları bir yalnızlık ve nefret çemberi ile kuşatmak.

Türkiye'yi, Amerika'lıların barınmayacağı bir ülke haline getirmek üzere,

Pasif direnme hareketine katılmaya çağırır.

Türkiye İşçi Partisi
İkinci Büyük Kongresi

DİĞER KARARLAR

Karar:

Türkiye İşçi Partisi, halkın dini inanç ve davranışlarını gerici olarak asla kabul etmez. Çünkü bunlar vicdan hürriyetinin tabii sonuçlarıdır.

Türkiye İşçi Partisi gericiikten, hâkim sınıfların ekonomik çıkarları icabı yani maddî ve manevî sömürülerinin devamı için toplumun gelişmesini engelleyen ve frenleyen bütün tutum ve davranışları anlar.

Türkiye İşçi Partisi, Diyanet İşleri Başkanlığının, Anayasa uyarınca lâik cumhuriyet rejimini koruyan ve müslüman topluluğu arasında ayırım yapmayan bir şekilde çalışmasını ve din adamlarının, Anayasanın halkçı ve devrimci ruhuna ve lâfzına uygun bir eğitim sistemi ile yetiştirilmesini ister.

Karar:

1) Türkiye'de, sosyalizme, partimiz içinde hizmet etmekte ve emekçi halkın mutluluğu için çalışmakta iken, Parti dışı tertiplerle mağdur ve perişan edildiği yetkili organlarımızca tesbit edilen üyelerimizin, bu mağduriyetlerini manen ve maddeten giderebilmek amacıyla, Parti içinde toplumsal dayanışmayı gerçekleştirecek özel bir fon kurulmasına;

2) Yönetici kadro ve halk önderleri yetiştirmek için «Bölge seminerleri» ve çeşitli öğretici kurslar açılması ve bunların bir okul haline sokulması için çaba harcanmasına;

3) Parti içi ahengin sağlanması için, belirli zamanlarda, kritik ve otokritik yapılmasının teşkilâta teşvik edilmesine;

4) Gençlik konularının, tüzük ve program açısından değerlendirilerek yeni «Gençlik Kolları Yönetmeliği» nin en kısa zamanda çıkarılmasına; temenni mahiyetinde olarak karar verildi.

Kongre ayrıca

1) Misafiri olduğumuz Malatya ili Atatürk anıtına ve Turan Emeksiz anıtına kongre adına, Başkanlık Divanınca seçilecek bir heyetin çelenk koymasına; ve

2) Vietnam savaş suçularını yargılayacak olan «Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi» ni desteklediğimizi belirten bir telgrafın mahkemenin fahri başkanı Bertrand Russel'e çekilmesine, oy birliği ile karar vermiş bulunmaktadır.

SEÇİM SONUÇLARI

II. Büyük Kongrede Partinin merkez organlarına seçilenler seçim sırasıyla aşağıdadır:

1) GENEL YÖNETİM KURULU

1) Şaban Erik	1) Mehmet Ali Aybar
2) Rıza Kuas	2) Sadun Aren
3) Şaban Yıldız	3) Yaşar Kemal Gökçeli
4) Kemal Nebioğlu	4) Behice Boran
5) Cemal Kırıl	5) Canip Yıldırım
6) İbrahim Çetkin	6) Yusuf Ziya Bahadınlı
7) Kemal Türklér	7) Tarık Ziya Ekinci
8) Şevki Erençan	8) Suat Aksoy
9) Sait Bürçün	9) Murat Sarıca
10) İlyas Başyılmaz	10) Nihat Sargın
11) Baki Çelikel	11) Cemal Hakkı Selek
12) Hüsamettin Güven	12) Yahya Kanbolat
13) Fevzi Kavuk	13) Mehmet Ali Aslan
14) Tahsin Avcı	14) Hayrettin Abacı
15) Rahmi Eşsizhan	15) Şinasi Yeldan
16) Yılmaz Yazoğlu	16) Ali Karcı
17) Oktay Tokgöz	17) Burhan Cahit Ünal
18) Kemal Aksoy	18) Moris Gabbay
19) Mecit Çakır	19) Minnetullah Haydaroğlu
20) Erol Ersan	20) Halit Çelenk
21) Mehmet Yılmaz	

Y e d e k l e r

1) Yalçın Ergönül	1) Mehmet Selik
2) Orhan Çakar	2) Kemal Sülker
3) Mustafa Oksal	3) Yunus Koçak
4) Yaşar Saygıner	4) Kemal Bilbaşar
5) Aziz Erkmén	5) Turgut Kazan
6) Celâl Beyaz	6) Ayata Beğensel
7) Cenán Bıçakçı	7) İdris Küçükömer
8) Davut Özcan	8) Adnan Cemgil
9) Yılmaz Kurt	9) Şükran Kurdakul
10) Ali Rıza Güney	10) Can Yücel

2) MERKEZ HAYSİYET DİVANI

1) Basri Dede	1) Adil Kurtel
2) Salih Özkaray	2) Cenani Güngördü
3) Üzeyir Kuran	3) İsmail Hakkı Balamir
4) İzzet Çilingir	

Y e d e k l e r

1) Mirza Doğan	1) Şekibe Çelenk
2) İmam Temür	

III — Kongreden sonra 24 Kasım 1966 günü Malatya'da ilk toplantısını yapan Genel Yönetim Kurulu'nda yapılan seçimlerin neticeleri aşağıdadır:

MERKEZ YÜRÜTME KURULU

Genel Başkan
Mehmet Ali Aybar

Genel Sekreter
Rıza Kuas

Genel Sekreter
Nihat Sargın

Ü y e l e r

İbrahim Çetkin
Şaban Erik
Rahmi Eşsizhan
Kemal Nebioğlu
Şaban Yıldız

Sadun Aren
Behice Boran
Minnetullah Haydaroğlu
Burhan Cahit Ünal
Tarık Ziya Ekinci

Y e d e k l e r

Halit Çelenk
Ali Karcı
Yusuf Ziya Bahadınlı

Genel Yönetim Kurulu bu toplantısında ayrıca Genel Merkezin Ankara'ya naklini prensip olarak kabul ile bunun gerçekleştirilmesini Merkez Yürütme Kurulu'na bırakmış bulunmaktadır.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
GENEL MERKEZİ